

KUTSESTANDARD

Kahjulike organismide tõrjuja, tase 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Kahjulike organismide tõrjuja, tase 4	4

Võimalikud spetsialiseerumised ja nimetused kutsetunnistusel	
Spetsialiseerumine	Nimetus kutsetunnistusel
Olmekahjurite tõrjumine	Kahjulike organismide tõrjuja, tase 4 Olmekahjurite tõrjumine
Ehitiste kahjustuspiirkonna avamine, isoleerimine ja materjalide käitlemine	Kahjulike organismide tõrjuja, tase 4 Ehitiste kahjustuspiirkonna avamine, isoleerimine ja materjalide käitlemine
Desinfitseerimine	Kahjulike organismide tõrjuja, tase 4 Desinfitseerimine

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
<p>Kahjulike organismide tõrjuja töö on kahjulike organismide elutegevuse ohjamine ohutuma elukeskkonna tagamiseks. Tema töö on biotsiidide ja/või füüsikaliste ning mehaaniliste meetodite abil kahjulike organismide tuvastamine, hävitamine, tõrje, kahjustava toime ennetamine või muul viisil nende vastu võitlemine. 4. taseme kahjulike organismide tõrjuja tuleb iseseisvalt toime tööülesannete täitmisega ning vajab juhendamist keerukamates või mittestandardsetes tööolukordades 5. taseme spetsialisti poolt.</p> <p>Töoga võib kaasneda allergia kasutatavate kemikaalide, sh biotsiidide ja mikroorganismide vastu. Töökeskkond võib olla saastunud õhuga, kõrge temperatuuriga, liigniiske ja müra-rikas. Tööaeg nõuab paindlikkust, töö võib toimuda öhtu-, öö- ja hommikutundidel, puhkepäevadel ning riiklikel pühadel. Töö võib toimuda kõrgustes ja suletud ruumides.</p> <p>Desinfitseerimisele spetsialiseerumine hõlmab kahjulikke organisme, mille kontrolliks ja hävitamiseks kasutatakse biotsiidimääruse 528/2012/EL V lisa põhirühmas 1 nimetatud biotsiide. Ehitiste kahjustuspiirkonna avamisele, isoleerimisele ja materjalide käitlemisele spetsialiseerumine hõlmab kahjulikke organisme, mille kontrolliks ja hävitamiseks kasutatakse biotsiidimääruse 528/2012/EL V lisa põhirühmas 2 nimetatud biotsiide. Olmekahjurite tõrjele spetsialiseerumine hõlmab kahjulikke organisme, mille kontrolliks ja hävitamiseks kasutatakse biotsiidimääruse 528/2012/EL V lisa põhirühmas 3 nimetatud biotsiide.</p> <p>Kutsealal on ka kahjulike organismide tõrjuja, tase 5 kutse. Ta tuleb toime keerukate tööülesannete täitmisega muutuvates oludes, juhendab töötajaid, annab edasi kutsealaseid oskusi ning juhib meeskonnatööd.</p>
A.2 Tööosad
<p>A.2.1. Tööks ettevalmistamine</p> <p>A.2.2. Pindade puhtuse tagamine</p> <p>A.2.3. Kemikaali, sh biotsiidi käitlemine</p> <p>A.2.4. Kahjulike organismide tõrjeprotsessi läbiviimine</p>

A.2.5. Kemikaalide, sh biotsiidide transportimine, ladustamine ja jäätmekäitlus
Spetsialiseerumisega seotud tööosad
<p>Olmekahjurite tõrjumine A.2.6. Olmekahjurite tõrjumine</p> <p>Ehitiste kahjustuspiirkonna avamine, isoleerimine ja materjalide käitlemine A.2.7. Ehitiste kahjustuspiirkonna avamine, isoleerimine ja materjalide käitlemine</p> <p>Desinfitseerimine A.2.8. Desinfitseerimine</p>
A.3 Kutsealane ettevalmistus
4. taseme kahjulike organismide tõrjuja on vähemalt põhiharidusega ja läbinud kutsealase täienduskoolituse.
A.4 Enamlevinud ametinimetused
Kahjuritõrjuja, ehitiste konserveerija, desinfektor
A.6 Tulevikuoskused
<p>Teave oskuste ja trendide kohta, mille tähtsus valdkonnas kasvab.</p> <p>Töös on vajalik digitehnoloogiliste lahenduste rakendamise oskus. Rohkem kasutatakse QR-koode, digitaalseid tööakte ja aruandeid ning putukaloendureid, tõrjelampe ja termotöötlust. Kahjurite liikumist jälgitakse elektrooniliselt. Kemikaalide, sh biotsiidide asemel alternatiivsete meetodite kasutamise oskus.</p>

B-osa

KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
<p>Kahjulike organismide tõrjuja, tase 4 kutse moodustub kohustuslikest ja spetsialiseerumisega seotud kompetentsidest. Kutse taotlemisel on nõutav üldoskuste (B.2), kohustuslike kompetentside (B.3.1-B.3.5) ning vähemalt ühe spetsialiseerumisega seotud kompetentsi tõendamise:</p> <p>Olmekahjurite tõrjumine, kompetents B.3.6 või</p> <p>Ehitiste kahjustuspiirkonna avamine, isoleerimine ja materjalide käitlemine, kompetents B.3.7 või</p> <p>Desinfitseerimine, kompetents B.3.8.</p>
Kvalifikatsiooninõuded haridusele ja töökogemusele
<p>Nõuded kutse taotlemisel</p> <p>Töömaailma taotlejale</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Põhiharidus 2. Kutsealase täienduskoolituse läbimine vähemalt 12 akadeemilise tunni ulatuses <p>Nõuded kutse taastõendamisel</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kehtiv kahjulike organismide tõrjuja, tase 4 kutse 2. Pidev erialane töökogemus viimase 5 aasta jooksul 3. Kutsealase täienduskoolituse läbimine viimase viie aasta jooksul vähemalt 24 akadeemilise tunni ulatuses <p>Kutse andmise korraldus, sealhulgas kutset taotleva või taastõendava isiku esitatavad dokumendid ning kutse taotleja või taastõendaja kutsealase kompetentsuse hindamise viis ja vormid, on reguleeritud kahjulike organismide tõrjuja kutsete kutse andmise korras.</p>

B.2 Kahjulike organismide tõrjuja, tase 4 üldoskused
<p>Enesejuhtimisoskused</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Järgib õigusaktidest tulenevaid töötervishoiu-, keskkonnakaitse- ja tööohutusnõudeid; kasutab ohutuse tagamiseks ohutustehnilisi ja isikukaitsevahendeid. 2. Arvestab oma tegevuses töö- ja ümbritseva keskkonna võimalike riskidega. 3. Järgib kahjulike organismide tõrjuja kutse-eetikat (lisa 1).

4. Tegutseb häda- ja eriolukordades asjatundlikult ning vajaduse korral kutsub professionaalse abi ning teavitab tööandjat ja/või vastutavat spetsialisti.
  5. Suhtlemisel kolmandate osapooltega lähtub konfidentsiaalsuse põhimõtetest. Tagab tundliku teabe kaitstuse, piirab info jagamist vastavalt seadustele, isikuandmete kaitse üldmäärusele (GDPR), kokkulepetele ja olukorrale, hoiab usaldust ning järgib privaatsuse põhimõtteid.
- Lävimisoskused
6. Väljendab end suuliselt ja kirjalikult konstruktiivselt, korrektselt, viisakalt, arusaadavalt ja olukorrale vastavalt.
  7. Kohandab oma käitumist ja suhtlemisviisi, lähtudes suhtluspartneri(te)st ja olukorrast jmt.
  8. Kasutab eesti keelt B1-tasemel (lisa 2 – keelte oskustasemetete kirjeldused).
  9. Kasutab tööalaselt arvutit sisuloome, probleemilahenduse, ohutuse, infotötluse ja kommunikatsiooni jaoks algtasemel (lisa 3 – digipädevuste enesehindamiskaala).

B.3 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENSIID

B.3.1 Tööks ettevalmistamine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Määrab kahjulike organismide liigilisuse (v.a mikroorganismid), arvukuse ja aktiivsuse visuaalselt või vajadusel tellib laboratoorsed uuringud; selgitab kahjulike organismide sissetungi ja/või kahjustuse põhjused; fikseerib (dokumenteerib) kahjulike organismide sissetungi ja kahjustuse ulatuse. 2. Hindab dokumentide alusel ja kohapeal töötluskeskkonda ning edastab töö teostamiseks vajalikud andmed vastutavale spetsialistile. 3. Hindab varasemalt rakendatud meetmete ja tehtud tööde tulemuslikkust seireandmete, leiukohtade jms põhjal. 4. Koostab või täiendab koostöös objekti valdaja või tellijaga kahjulike organismide tõrje plaani, vastavalt objekti eripärale ja kokkulepetele objekti valdaja või tellijaga vastavalt terviseministri määrusele nr 25 "Nõuded kahjulike organismide tõrje teenuse osutamisele". Allkirjastab objektil tõrjearuande. 5. Hindab võimalikke tervise- ja keskkonnariske ning teeb kõik endast sõltuva riskide maandamiseks. 6. Nõustab objekti valdajat või tellijat töökeskkonna ettevalmistamisel tõrjeks. 7. Teavitab objekti valdajat või tellijat ohtudest ja ettevaatusabinõudest enne töötlust, töötamise ajal ja pärast töötlust. 8. Selgitab objekti valdajale või tellijale kasutatavate tõrjevahendite, tõrjemeetodite ja kemikaalide (sh biotsiidid) omadusi ning nende ohutusnõudeid. 9. Valib tööks sobilikud isikukaitsevahendid; kontrollib isikukaitsevahendite korrasolekut; korrastab isikukaitsevahendid vastavalt nõuetele. 	
B.3.2 Pindade puhtuse tagamine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Esitab objekti valdajale või tellijale tingimused objekti puhtusele ja ettevalmistusele. 2. Kontrollib pindade puhtust ja töötamiseks ettevalmistust. 3. Edastab objekti valdajale või tellijale ja kahjulike organismide tõrje eest vastutavale spetsialistile info ettevalmistuse puuduste kohta, nt pindade vabastamiseks töötlust takistavatest esemetest, puhastamata pindadest jms. 4. Otsustab tõrje teostamise või mitte teostamise objektil kogutud informatsiooni põhjal. 5. Mõõdab/arvestab puhastatava pinna mahud kokkuleppel objekti valdaja või tellijaga. 6. Määrab pinnakatte materjali ja mustuse eripära ning valib puhastamiseks sobivad ained, tarvikud jms. Organiseerib puhastamise kokkuleppel objekti valdaja või tellijaga. 7. Selgitab puhastatava pinna/ruumi isoleerimise vajaduse; vajadusel isoleerib pinnad/ruumid või kasutab kahjulike osakeste lendumist takistavaid meetodeid. 8. Puhastab või organiseerib tõrjeargselt pindade puhastamise kahjulikest organismidest, nende jääkproduktidest ja/või kahjustatud materjalidest, arvestades kahjulike organismide liiki. 9. Kogub ja pakendab puhastamisel tekkinud jäägid/jäätmel ning korraldab nende nõuetekohase üleandmise käitlemiseks, järgides keskkonnakaitse- ja ohutusnõudeid. 	
B.3.3 Kemikaali, sh biotsiidi käitlemine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad</p>	

1. Valib kemikaali, sh biotsiidi, vastavalt kahjuliku organismi liigile ja tundlikkusele ning töötingimustele (sh aastaajale), lähtudes toote kasutusjuhendist ja tõrjeplaanist; määrab objektile vajaminevate kemikaalide toime- ja lisaainete koostise ning vajaliku koguse.
2. Valmistab kemikaalide koosseisulises ja protsentuaalses vahekorras töölahuse vastavalt toote kasutusjuhendile ning märgistab valmistatud töölahuse anuma, märkides toote nimetuse, kontsentratsiooni ja valmistamise kuupäeva.
3. Tegutseb kemikaaliga töötamisel kasutusjuhendi ja ohutuskaardi kohaselt, sh tunneb esmaabimeetmeid ning kasutab nõutud isikukaitsevahendeid.

B.3.4 Kahjulike organismide tõrjeprotsessi läbiviimine
EKR tase 4
Tegevusnäitajad

1. Paigaldab objektile nõuetekohased eralduspiirid, tähised ja ohupiktogrammi(d) ning teavitab või korraldab objekti kasutajate teavitamise tõrje teostamisest.
2. Viib läbi pindade ja/või õhu töötuse, kasutades kahjulike organismide tõrje vahendeid vastavalt tõrjeplaanile ja kasutusjuhendile.
3. Viib läbi materjalide töötuse, kasutades pinnatöötlust, süva- või surveimmutust biotsiididega.
4. Paigaldab vajadusel mürksöödad, lähtudes kahjulike organismide liigist ja arvukusest.
5. Dokumenteerib kasutatud biotsiidide nimetuse ja koguse.
6. Paigaldab vajadusel füüsilised tõrjemeetodid/tõrjevahendid, arvestades kahjulike organismide liike; järgib tuleohutusnõudeid.
7. Allkirjastab aruande tõrje teostajana ning tagab objekti valdaja või tellija aruande allkirjastamise. Täidab või koostab ja edastab objekti valdajale või tellijale aruande vastavalt terviseministri määrusele nr 25 "Nõuded kahjulike organismide tõrje teenuse osutamisele" ning võtab aruande üleandmise kohta kinnituse (allkirja või muu kokkulepitut viisi); edastab aruande vastutavale isikule kontrollimiseks/kinnitamiseks ja dokumenteerib, kui klient ei kinnita.
8. Nõustab objekti valdajat või tellijat vajalike tõrjeargsete puhastustööde jm meetmete rakendamiseks objekti ohutuks kasutuselevõtuks.

B.3.5 Kemikaalide, sh biotsiidide transportimine, ladustamine ja jäätmekäitlus
EKR tase 4
Tegevusnäitajad

1. Isoleerib, pakendab ja transpordib jäätmed, järgides ohutusnõudeid.
2. Ladustab kemikaalid, sh biotsiidid selleks ettenähtud kohas ja vastavalt õigusaktide nõuetele.
3. Utiliseerib kemikaalid, sh biotsiidid seadusega ettenähtud korras, andes jäätmed üle volitatud ohtlike jäätmete käitlejale.

SPETSIALISEERUMISEGA SEOTUD KOMPETENTSID

Kutse taotlemisel on nõutav vähemalt ühe spetsialiseerumisega seotud kompetentsi tõendamine:
 Olmekahjurite tõrjumine, kompetents B.3.6 või
 Ehitiste kahjustuspiirkonna avamine, isoleerimine ja materjalide käitlemine, kompetents B.3.7 või
 Desinfitseerimine, kompetents B.3.8.

Olmekahjurite tõrjumine
B.3.6 Olmekahjurite tõrjumine
EKR tase 4
Tegevusnäitajad

1. Määrab kahjulike organismide liigilisuse, arvukuse ja aktiivsuse visuaalselt ja/või seirevahenditega.
2. Selgitab välja olmekahjurite sissetungi ja/või kahjustuse põhjused ning kahjurite leviku ennetamiseks vajalikud meetmed.
3. Valib sobiva toimeainega biotsiidi, lähtudes biotsiidi sobivusest tõrjeobjektile, muuhulgas olmekahjurite resistentsuse analüüsist ja kooskõlastab valiku vastutava isikuga.
4. Teostab olmekahjurite tõrje vastavalt tõrjeplaanile ning valib tõrjemeetodid/tõrjevahendid toote kasutusjuhendi ja objekti tingimuste alusel; dokumenteerib teostatud töö.

Olmekahjurid on ehitistes ja/või nende vahetus läheduses esinevad kahjulikud organismid. Nende tõrjel kasutatakse vajadusel Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) nr 528/2012 V lisa põhirühmas 3: kahjuritõrje loetletud biotsiide (nt tooteliik 14 - rodentitsiidid, tooteliik 18 - insektitsiidid) vastavalt sihtorganismile.

Ehitiste kahjustuspiirkonna avamine, isoleerimine ja materjalide käitlemine	
B.3.7 Ehitiste kahjustuspiirkonna avamine, isoleerimine ja materjalide käitlemine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Isoleerib kahjustuspiirkonna, vältimaks kahjustuse levikut, kasutades isolatsioonimaterjali ja/või tekitab kahjustuspiirkonnas alarõhu. 2. Avab kahjustuspiirkonna, teisaldab kahjustatud materjalid ja paigaldab abitarindid (toestamine) vastavalt vajadusele. 3. Isoleerib, kogub, pakendab ja märgistab kahjustatud materjalid ning korraldab nende nõuetekohase üleandmise käitlemiseks vastavalt õigusaktidele. 4. Töötleb säilitatavaid kahjustatud materjale ja piirnevaid kahjustamata materjale vastavalt toote kasutusjuhendile ja tõrjeplaanile. <p>Kahjulike organismide (sh hallitussente) ohjamisel ehitistes ja säilitatavate materjalide töötlemisel kasutatakse vajadusel Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) nr 528/2012 V lisa põhirühmas 2: konservandid loetletud biotsiide (nt tooteliik 8 - puidukonservandid) vastavalt sihtorganismile.</p>	

Desinfitseerimine	
B.3.8 Desinfitseerimine	EKR tase 4
<p>Tegevusnäitajad</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tagab enda ja teiste isikute ohutuse, kasutades isikukaitsevahendeid ja muid ennetavaid abinõusid. 2. Hindab desinfitseerimise keskkonnariske ja tegutseb keskkonda hoidvalt. 3. Tuvastab mikroorganismide liigilisuse ja arvukuse eelnevalt teostatud uuringute põhjal või teeb ettepaneku uuringute tellimiseks. 4. Isoleerib kahjustuspiirkonna ala, sh ventilatsioonisüsteemi kooskõlastades objekti valdaja või tellijaga, vastavalt kahjuliku organismi liigile ja eripärale ning paigaldab nõutud ohupiktogrammid. 5. Puhastab või organiseerib pindade puhastamise mustusest ja muudest desinfitseerimist takistavatest ainetest ja materjalidest. 6. Teostab pindade, tarvikute, töövahendite, seadmete ja vajadusel õhu desinfitseerimise keemiliselt, bioloogiliselt või füüsikaliselt. <p>Desinfitseerimiseks kasutatakse Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) nr 528/2012 V lisa põhirühmas 1: desinfektsioonivahendid loetletud biotsiide vastavalt sihtorganismile, v.a tooteliik 1 (inimeste hügieen) ja tooteliik 5 (inimeste ja loomade joogivee desinfitseerimine).</p>	

C-osa

ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	04-25032026-3.1/7k
2. Kutsestandardi koostajad	Helge Alt, Puhastusekspert OÜ Laine Järs, Põllumajandus- ja Toiduameti taimekaitse ja väetise osakond Riina Lahne, Terviseameti kemikaaliohutuse osakond Kaisa Muutra, Põllumajandus- ja Toiduameti toiduosakond Kalle Pilt, Eesti Desinfektsiooni- ja Kahjuritõrjeettevõtete Liit Toomas Trei, Rentokil OÜ
3. Kutsestandardi kinnitaja	Teeninduse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	43
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	25.03.2026
6. Kutsestandard kehtib kuni	24.03.2031

7. Kutsestandardi versiooni number	7
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	7544 Kahjuri- ja umbrohutõrjujad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Pest Control Technican, EstQF Level 4
Soome keeles	Desinfektori
Vene keeles	Дезинфектор
C.3 Lisad	
Lisa 1 Kahjulike organismide tõrjuja kutse-eesitika	
Lisa 2 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 3 Digipädevuste enesehindamise skaala	